

Vlaams
Parlement

ingediend op **19-A** (2019-2020) – Nr. 2-J
28 mei 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding
uitgebracht door Maurits Vande Reyde
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing van de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2020

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaïke De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Celia Groothedde;
Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gweny De Vroe, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Jeremie Vaneeckhout;
Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:

- 19-A** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2-A t.e.m. K: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
- 18-A** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 12** (2019-2020) – Nr. 1: Evaluatie door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 17-A** (2019-2020) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 17-A-Y** (2019-2020) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting
- 20** (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de aanpassing van de begroting
- 290** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

INHOUD

1. Bespreking	4
1.1. Uiteenzetting door Hannes Anaf	4
1.2. Uiteenzetting door Celia Groothedde	5
1.3. Uiteenzetting door Lorin Parys	5
1.4. Uiteenzetting door Maurits Vande Reyde	6
1.5. Uiteenzetting door Katrien Schryvers	6
1.6. Uiteenzetting door Freya Van den Bossche	7
1.7. Uiteenzetting door Tine van der Vloet	7
1.8. Uiteenzetting door Ann De Martelaer	7
1.9. Uiteenzetting door Immanuel De Reuse	8
1.10. Uiteenzetting door Koen Daniëls	8
1.11. Antwoord van minister Wouter Beke	9
1.12. Replieken	11
2. Stemming	13
Afkortingen	14

Bijlagen: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020, tijdens haar vergadering van 26 mei 2020. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met het ontwerp van programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 290/1). De stemming over het ontwerp van programma-decreet vond op 9 juni 2020 plaats.

Overeenkomstig de werkafspraken in het Vlaams Parlement in het kader van de strijd tegen het coronavirus gaf Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, op 12 mei 2020 voor alle beleidsdomeinen de toelichting bij de aanpassing van de begroting in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie. Deze toelichting wordt opgenomen in het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie over het ontwerp van decreet.

Ter voorbereiding van de bespreking van de begrotingsaanpassing en het bijbehorende ontwerp van programmadecreet (Hoofdstuk 5. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) gaven de leden hun technische vragen vooraf schriftelijk door. Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, had de leden voor aanvang van de vergadering van 26 mei 2020 een schriftelijk antwoord bezorgd. Vragen en antwoorden zijn terug te vinden op de [dossierpagina](http://dossierpagina.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissie-secretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Bespreking

1.1. Uiteenzetting door Hannes Anaf

Hannes Anaf merkt dat de coronacrisis tot weinig veranderingen leidt in de welzijnsuitgaven terwijl het net het moment is om te investeren in dit domein dat zijn essentie elke dag opnieuw aantoonst. Bij het VAPH is er 34 miljoen euro van 2019 naar 2020 verschoven. Het antwoord van minister Wouter Beke daarover bevestigt dat een groot deel van de 100 miljoen euro die zijn voorganger in 2019 beloofd heeft voor uitbreidingsbeleid in 2020 gebruikt wordt voor automatische toekenningen. Van de 60 miljoen euro om de wachtlijsten terug te dringen, wordt 34 miljoen euro niet uitgegeven en in 2020 aan het budget voor automatische toekenningen toegevoegd. Deze bijkomende besparing op een sector met lange wachtlijsten, schendt een verkiezingsbelofte. Sp.a hoopt op een aanpassing.

Het Rekenhof merkt in zijn verslag (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 20/1) op dat er onvoldoende middelen in de begroting staan om de compensatieregeling voor de woonzorgcentra uit te voeren. Sp.a vreest daarenboven een onderraming. Bij de invoering rekende de Vlaamse Regering op 5 procent bijkomende leegstand ten gevolge van de opnamestop, maar de overlijdens onder meer door corona zijn al goed voor 6,5 procent. De kosten zullen hoger zijn dan de simulatie. Daarnaast betreurt sp.a dat er gekozen is voor een variabele compensatie want zo worden woonzorgcentra die kostenefficiënt werken gestraft, onder andere publieke woonzorgcentra waar steden, gemeenten en OCMW's geld aan toesteken. Iedereen krijgt 90 procent van de dagprijs, ook de grote commerciële spelers die te hoge dagprijzen vragen.

Tot slot informeert hij waar in de begroting de kosten van contacttracing verrekend zijn? Hoeveel denkt de Vlaamse Regering daarvoor in 2020 nodig te hebben?

1.2. Uiteenzetting door Celia Groothedde

Ook *Celia Groothedde* vindt dat de begrotingsaanpassingen niet weerspiegelen hoe 2020 verloopt. Al maanden moeten mensen in zorg, welzijn en armoedebestrijding het land door een gezondheidscrisis helpen. Er was uitbreiding beloofd maar die is er niet gekomen. Erger is dat er vaak gesnoeid wordt. Heel wat begrotingsaanpassingen hoorden eigenlijk in de begrotingsopmaak thuis. Het voelt eerder als een rechtzetting van fouten dan als een begrotingsaanpassing. Daarenboven is de impact van corona nauwelijks verwerkt wat deze begrotingsaanpassing fictief maakt, aldus vertegenwoordigers uit de sector. De minister geeft daar een draai aan door te zeggen dat de corona-uitgaven evolutief zijn. Hij verwijst voor veel van die vragen door naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie.

Het is onvermijdelijk dat er kosten bij komen tenzij de Vlaamse Regering de sector in de steek laat. De vraag is echter hoe die gefinancierd zullen worden als de coronaprovisie op is. Ze vraagt naar een raming van de coronakosten waaronder contacttracing. Komen er herschikkingen? Hoeveel marge is er nog? Voor het contactonderzoek zijn heel wat kosten niet inbegrepen. Wie zal die betalen en met welke budget worden ze gefinancierd? De algemene middelen zijn al uitgeput.

De minister antwoordt dat de resterende 6,77 miljoen euro voor het Actieplan mentaal welzijn voor 5,9 miljoen euro met het uitbreidingsbeleid gefinancierd wordt. Volgens het Rekenhof komt dat van het uitbreidingsbeleid Jeugdhulp. Wat betekent dat op het terrein? Ze heeft geen antwoord gekregen op de vraag om per rubriek aan te geven hoeveel ruimte er is voor uitbreidingsbeleid en voor nieuw beleid.

1.3. Uiteenzetting door Lorin Parys

Lorin Parys begrijpt de kritiek van Hannes Anaf niet dat er ondanks de gezondheidscrisis geen verschil is tussen begrotingsaanpassing en begroting. Er is een coronaprovisie waarvan een groot deel gaat naar gezondheid en welzijn. De opmerking van Celia Groothedde dat er te weinig geld opzijgezet is en dat de begrotingsaanpassing fictief is, vindt hij even vreemd aangezien de begrotingsaanpassing tot stand gekomen is in het midden van de crisis. In de toelichting is gezegd dat er 2,5 miljard euro opzijgezet is maar dat omvang en aard van de extra uitgaven en lagere inkomsten nog onduidelijk zijn.

Het is eigenaardig dat beide parlementsleden niet gehoord lijken te hebben dat er, zoals gevraagd door het Rekenhof, in de tweede helft van 2020 een nieuwe begrotingsaanpassing komt. Geeft de oppositie de voorkeur aan een begrotingscontrole na de crisis? Deze Vlaamse Regering maakt zo goed als ze kan een inschatting, zet een en ander recht met een tweede begrotingscontrole, maar trekt alvast 2,5 miljard euro extra uit.

Voor de aankoop van mondklappers en ander beschermend materiaal zijn er twee provisies van 15 en van 7 miljoen euro. De minister heeft beloofd tot en met de maand juni 2020 beschermingsmateriaal te betalen voor een aantal voorzieningen die onder de bevoegdheid van Vlaanderen vallen. Volstaan die kredieten? Kan Vlaanderen met dat geld ook een eigen strategische voorraad van persoonlijk beschermingsmateriaal financieren? Dat is nodig om in geval van een tweede golf genoeg te hebben voor iedereen die in de zorg werkt. Binnen welke tijdspanne zal die voorraad aangelegd zijn?

Voorts informeert hij naar het totale budget voor de schakelzorgcentra, zowel voor de centra die klaar stonden als voor de centra die in werking geweest zijn. Hij wijst erop dat voor Welzijn en Volksgezondheid meer dan 100 miljoen euro extra wordt vrijgemaakt. Voor contacttracing lijkt er echter te veel begroot.

Hij vraagt hoe de dagprijscompensatie voor dagcentra en woonzorgcentra berekend wordt. De bezettingsgraad van de individuele woonzorgcentra wordt immers niet bijgehouden. Hoe wordt de tegemoetkoming uitbetaald en zo nodig gerecupeerd? Voor tijdelijke managementondersteuning in residentiële voorzieningen is er 1 miljoen euro vrijgemaakt. Verwacht de minister, gezien het aantal voorzieningen dat ervan gebruikmaakt, dat ook deze post overgebudgetteerd is?

1.4. Uiteenzetting door Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde begrijpt evenmin de commentaren over het ongewijzigde karakter van de begroting. Begrotingstechnisch is de huidige werkwijze de enige juiste. Het zou van slecht bestuur getuigen als lopende zaken stilgelegd worden. Dat is niet nodig omdat er een noodprovisie van 2,5 miljard euro is voor de coronamaatregelen.

Hij vraagt de minister uitleg over correctiefase 2, en over de stelling dat als die budgetten toch voor persoonsvolgend budget worden ingezet, dat voor alle cliënten samen een besparing zou inhouden. Het parlementslid wil vraaggestuurde zorg zoveel mogelijk versterken. Voor hem moeten vrijgekomen budgetten, onder andere uit correctiefase 2, zoveel mogelijk daarnaar afgeleid worden. Hij stelt voor dat het Vlaams Parlement samen met het VAPH een analyse maakt van de praktische effecten van de correctiefase 2. Voorts informeert hij waarom er 15.000 euro van het Agentschap Opgroeien naar Lidoa gaat. Hij vraagt of de corona-overschrijding van PVB en PAB met 8,5 procent proportioneel kan worden verlengd. Dan zouden mensen hun budget voor zorg thuis kunnen overschrijden met 17 procent. Daarvoor zou een budget van ongeveer 1,5 miljoen euro nodig zijn terwijl er 10 miljoen euro is. De minister heeft beloofd dat nader te bekijken. Heeft hij al vooruitgang geboekt? Heel wat ouders staan zelf in voor alle zorg en hebben al te horen gekregen dat dat waarschijnlijk tot september 2020 zo zal zijn. De vzw Onafhankelijk Leven heeft een online-enquête gehouden waaruit blijkt dat 80 procent van de respondenten nog geen onmiddellijke terugkeer naar een MFC of naar een internaat voor buitengewoon onderwijs in zicht heeft.

De omwenteling naar vraaggestuurde zorg voor mensen met een beperking moet worden voortgezet. Budgetten die vrijkomen, hoe klein ze ook zijn, moeten ernaar afgewend worden. Zodra het mogelijk is, zal Open Vld daarover een conceptnota indienen.

1.5. Uiteenzetting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers zegt dat begin 2020 niemand had geloofd dat een virus dergelijke crisis zou kunnen veroorzaken. Het is onmogelijk om al alle financiële provisies te treffen. De Vlaamse Regering heeft al ingegrepen waar nodig en die aanpassingen staan in deze begrotingsaanpassing. Er zullen nog bijkomende al dan niet voorzienbare ingrepen nodig zijn. Ze denkt aan het maatschappelijke en economische relancecomité. Parlementsliden die een omvattend plan vragen, lopen vooruit op de werkzaamheden daarvan. Uiteraard zijn er begrotingsaanpassingen en een omvattend plan nodig maar het is voorbarig dat te verwachten in deze begrotingsaanpassing die al enkele weken geleden opgesteld is.

1.6. Uiteenzetting door Freya Van den Bossche

Freya Van den Bossche meent te hebben begrepen dat het gros van de 24,5 miljoen euro voor Zorgen voor Morgen geen structureel beleid is. Daarmee wil ze niet zeggen dat het een lege doos is want een kleine 5 miljoen euro zijn structurele voorafnames op het uitbreidingsbeleid. De rest zijn eenmalige middelen of beleid dat al beslist was bij de begrotingsopmaak 2020, die gepaard ging met besparingen op dezelfde organisaties. Ze vraagt de minister meer duiding.

Voorts is het goed dat bij het beslist beleid meer dan 100 procent van de nieuwe middelen naar Zorgen voor Morgen gaan. Indien een meeruitgave voor het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht hoger zou zijn dan 2,7 miljoen euro, volstaat die voorafname op het toekomstige uitbreidingsbeleid niet om de dienstverlening van 2019 aan te houden. Hoe zal de minister dat oplossen?

De 2,5 miljoen euro besparingen op de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen worden in theorie gecompenseerd met middelen uit het VIPA. Omdat daar geen uitbreidingsbeleid is, zullen andere investeringen sneuvelen. Wat denkt de minister daarvoor te schrappen?

Het lijkt of er bijkomend bespaard wordt op SAM om de besparingen op de CAW's gedeeltelijk terug te draaien. Bij de begrotingsopmaak 2020 was de besparing 500.000 euro. Thans is dat 720.000 euro, wat meer is dan de aangekondigde 1 miljoen euro. Op dezelfde begrotingspost staan echter nog andere beleidsondersteunende instellingen. Het is niet duidelijk waarop precies wordt bespaard.

Bij het preventieve gezondheidsbeleid ontbreekt volgens het Rekenhof een overflow van 2 miljoen euro van 2019 als positieve bijstelling. Waar is dat geld naartoe? Nog volgens het Rekenhof is er 180.000 euro extra nodig voor HPV-vaccinaties voor jongens. Ook dat vindt het parlementslid niet terug in deze begrotingsaanpassing. Daarnaast betreurt ze dat er nog geen beslissing genomen is over het terugdraaien van de bijkomende besparing op gezondheidsorganisaties. In tijden waar sommigen de herfederalisering van het gezondheidsbeleid, waaronder preventie, naar voren schuiven, lijkt haar dat een vreemde zaak.

De besparing op de vestigingspremie voor huisartsen, is volgens de minister een compensatie voor het terugdraaien van andere besparingen op de eerstelijnszones. Waarom vervangt de minister de ene besparing door een nieuwe? Waarom is deze nieuwe besparing zinvol?

1.7. Uiteenzetting door Tine van der Vloet

Tine van der Vloet informeert of het begrotingssaldo van 2019 gebruikt wordt voor persoonsvolgende budgetten of verdwijnt in een welzijnspot.

1.8. Uiteenzetting door Ann De Martelaer

Ann De Martelaer merkt op dat heel wat besparingen van de begrotingsopmaak 2020 met deze aanpassing niet worden teruggedraaid. Bijkomende besparingen op samenlevingsopbouw zorgen ervoor dat de CAW's minder moeten besparen. Desalniettemin blijft de besparing voor de helft overeind. Ze vraagt daar duiding bij. Ze informeert waarom een deel van de middelen van het armoedebestrijding overgeheveld wordt naar Toerisme Vlaanderen. Middelen voor armoedebestrijding gaan ook naar samenlevingsopbouw. De minister kiest voor regionale instituten. Wat is zijn bedoeling? Is daarover met SAM overlegd?

Kinderarmoede wil de minister bestrijden met het groeipakket, wat een te gemakkelijk antwoord is. De minister werkt aan een armoede-actieplan in samenwerking met de andere Vlaamse ministers maar heeft daar geen bijkomende middelen voor begroot. Gaat het om ideeën waar geen geld voor vrijgemaakt wordt of zal de minister dat doen in de tweede begrotingsaanpassing?

Het VAPH krijgt 40 miljoen uitbreidingsbeleid: 35 miljoen euro voor meerderjarigen en het resterende bedrag voor minderjarigen. Duizend mensen krijgen een PAB, met de bijkomende middelen worden er 70 nieuwe toegekend, plus 130 extra door uitstroom en efficiëntiewinst. In prioriteitengroep 1 zijn er echter 1500 budgetaanvragen en maandelijks komen er ongeveer 66 bij. Hoe denkt de minister de wachtlijsten weg te werken? Wat zal zijn boodschap zijn aan mensen die al jaren wachten?

Er gaat 1.187.411 euro naar de rechtstreekse financiering van personen met een handicap. Ann De Martelaer had vooraf schriftelijk gevraagd waarvoor dat gebruikt wordt, maar begrijpt de uitleg van de minister niet.

In de algemene begrotingstoelichting staat dat de minister 95 miljoen euro krijgt voor nieuw beleid. Bijna twee derde gaat echter naar het groeipakket en 5 miljoen euro naar de revalidatiecentra. Eigenlijk gaat het grootste deel naar maatregelen die de vorige Vlaamse Regering genomen heeft. Zal de minister andere middelen wel bestemmen voor nieuw beleid?

Ze vraagt voorts uitleg over het financiële verschil tussen wat volgens de toelichting naar coronagelinkte maatregelen gaat, namelijk 186 miljoen euro, en de som van wat in regeringsbesluiten beslist is, namelijk 199 miljoen euro. Hoe zal de minister dat bijpassen? Kan hij een raming geven van de coronagelinkte kosten die uit zijn eigen budgetten gefinancierd worden? Welke herschikkingen zal hij doen? Over welke marge beschikt hij? Als 2,5 miljard euro niet volstaat, waar zal de Vlaamse Regering dan bijkomende middelen halen?

1.9. Uiteenzetting door Immanuel De Reuse

Immanuel De Reuse weet dat er tegenkanting is tegen de afschaffing van de vestigingspremie voor huisartsen. De minister wil dat geld inzetten om het beroep van huisarts aantrekkelijker te maken. Het aantal huisartsarme gemeenten stijgt echter met 227 en dan vooral in dunbevolkte regio's. Hoe denkt de minister huisartsen te stimuleren om zich in dergelijke gebieden te vestigen? De huisarts is daar immers van groot belang, hij is bijvoorbeeld ook dorpspsycholoog.

1.10. Uiteenzetting door Koen Daniëls

Koen Daniëls wil snel overleg over de overgang van meerdere naar één uitbetalingsactor voor het groeipakket. Hij wijst er met nadruk op dat er door deze begrotingsaanpassing 63 miljoen euro extra gaat naar het groeipakket. Een groot deel is voor de zijnstroom, een groep die thans op 13.000 nieuwe kinderen wordt geraamd. Is dat de totale groep of zijn er nog meer te verwachten? In realiteit blijkt dat in alle onderwijsniveaus meer kinderen dan geraamd (ongeveer 12 procent) recht hebben op de selectieve participatietoelage. Komt dat verschil louter door de automatische toewijzing of spelen er andere factoren? Bij de vereffeningskredieten voor lonen en werking is er een encours van 831.000 euro, zogenaamde IT-kredieten. Zal daarmee alles van het groeipakket vereffend zijn? Of zijn er nog kosten te verwachten?

1.11. Antwoord van minister Wouter Beke

Minister *Wouter Beke* zegt dat de begrotingsaanpassing is voorbereid voor de coronacrisis en afgerond op vrijdag 3 april 2020, waardoor er nog een aanpassing nodig is. In crisistijden moet men met 25 procent van de informatie 100 procent van de beslissingen nemen. Daarom heeft de Vlaamse Regering tot een coronaprovisie besloten. Daarmee wordt materiaal aangekocht en worden plannen gefinancierd. Deze begrotingsaanpassing staat los van corona.

Alles samen gaat het om 100 miljoen euro, niet voor nieuw beleid, maar om engagementen te financieren, afgesloten door de vorige Vlaamse Regering. Het groei-pakket krijgt daarvan een belangrijk deel: ongeveer 74 miljoen euro. Dat zijn bijkomende middelen maar is geen nieuw beleid. Automatische rechtentoekenning is positief maar moet gefinancierd worden. Er gaat onder meer 5 miljoen euro naar pleegzorg en 12 miljoen euro naar het VIPA.

Van de coronaprovisie was er begin april 2020 186 miljoen euro voor Welzijn bestemd. Daarvan gaat 25 miljoen euro naar Zorgen voor Morgen, waarvan 18 miljoen euro nieuwe middelen zijn. Sommige aspecten van dat plan zijn structureel beleid. Zo is het vooruitgeschoven beleid van 2021 structureel. Onder de eenmalige uitgaven zijn er die echt eenmalig zijn (bijvoorbeeld initiatieven voor rouwverwerking). Andere eenmalige uitgaven wil de minister in de begroting 2021 structureel maken.

Allicht zal de provisie niet volstaan voor het ondervangen van de gevolgen van corona. Contacttracing maakt daar geen deel van uit en onder andere daarvoor zal allicht een tweede begrotingsaanpassing nodig zijn. De opties zijn beperkt: afwachten tot de financiële jaarafrekening of (meermaals) tussentijds aanpassen. Vanzelfsprekend volgen er nog maatregelen of lopen andere maatregelen langer dan verwacht. Ook daarover zal de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement verantwoording afleggen. Op veel vragen kan de minister nog geen antwoord geven. De bijkomende maatregelen moeten echter vroeg of laat uit de algemene middelen worden gefinancierd.

Deze begroting bevat evenmin alle maatregelen voor economische en maatschappelijke relance. De Taskforce Kwetsbare Gezinnen is gestart nog voor het maatschappelijke relancecomité. Voor de resolutie over een gerichte versterking van kwetsbare huishoudens naar aanleiding van de COVID-19-pandemie (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 326/2) staan er nog geen middelen in de begroting. Ook dat is voor de volgende begrotingsaanpassing. Deze begrotingsaanpassing biedt maar een deel van het antwoord. Zonder nieuwe maatregelen blijven mensen in de kou staan. De compensaties voor de kinderopvang bijvoorbeeld lopen door. De volledige 186 miljoen euro is momenteel nog niet vrijgemaakt. De factuur zal allicht hoger liggen.

Op de vraag over de verschuiving van 34 miljoen euro bij het VAPH meent de minister schriftelijk geantwoord te hebben. De minister is bereid details te geven tijdens een aparte commissievergadering daarover met een afvaardiging van het VAPH. Zowel in 2019 als in 2020 is geïnvesteerd in het wegwerken van de wachtlijsten. Als het niet om prioriteitengroepen gaat, worden middelen toegewezen volgens de automatische toekenning. De overgedragen middelen worden niet gebruikt voor automatische rechtentoekenning, maar wel voor de prioriteitengroepen op de wachtlijsten.

Het VAPH krijgt 1,1 miljard euro rechtstreekse financiering voor personen met een handicap: voor persoonsvolgende financiering (PVB en PAB) maar niet voor de erkenning van de instellingen. Er gaat 42,4 miljoen euro naar PAB's, 118 miljoen euro voor persoonsvolgend cashbudgetten en 1,026 miljard euro voor persoons-

volgende budgetten besteed als voucher. Daarnaast wordt er 427 miljoen euro rechtstreeks gesubsidieerd aan de zorginstellingen.

Hij begrijpt niet hoe Hannes Anaf aan 6,5 procent leegstand vanwege overlijdens in woonzorgcentra komt sinds de crisis. In de hypothese dat alle 80.000 bedden in de woonzorgcentra bezet waren op 1 maart 2020 zou dat meer dan 5000 overlijdens betekenen. Vlaanderen telde echter in totaal 4600 overlijdens.

Woonzorgcentra worden gecompenseerd voor bijkomende leegstand sinds 13 maart 2020. De leegstand van voor die periode wordt niet gecompenseerd. Dagelijks zijn er in niet-coronatijden 25 tot 55 natuurlijke overlijdens, wat betekent dat er altijd ergens kamers leegstaan. De compensatie is er enkel voor kamers die leegstaan door een overlijden, niet om andere redenen zoals ziekenhuisopname. De compensatie is afgetopt tot 20 procent boven het gemiddelde.

De reële kosten van de contacttracing zijn niet duidelijk. Het aantal personen dat ervoor in dienst is, is dat wel. Van bij het begin heeft de minister zich sterk gemaakt dat er altijd voldoende personeel zal zijn maar vooralsnog zijn er geen 1200 medewerkers nodig. Enkele aspecten zijn voor verbetering vatbaar. Op de IMC van 20 mei 2020 is een en ander verder op punt gezet, zoals het federale digitale platform en de informatieflex naar dat platform. Voorts wordt ernaar gestreefd om niet alleen de namen maar ook de telefoonnummers te verzamelen van wie gecontacteerd moet worden.

Voor de 5,9 miljoen euro voor het Actieplan mentaal welzijn citeert de minister het verslag van het Rekenhof: "Er rest nog een bedrag van 5,9 miljoen euro dat uit het uitbreidingsbeleid Jeugdhulp komt: 3,7 miljoen euro voor het gebiedsdekkend maken van de samenwerkingsverbanden 1Gezin1Plan; 1,5 miljoen euro voor de intensieve mobiele begeleiding als alternatief voor mogelijke uithuisplaatsing en 0,7 miljoen euro voor de versterking van de crisismeldpunten."

Vlaanderen heeft in totaal voor bijna 29 miljoen euro aan mondkmaskers besteld. Het gros daarvan is geleverd. Op de IMC is een solidariteitsmechanisme afgesproken. Elke entiteit koopt volgens haar behoeften, maar houdt 20 procent in stock om zo nodig te kunnen helpen. Vlaanderen neemt zich daarnaast voor om voor de Vlaamse sectoren een voorraad voor twee maanden aan te leggen. De markt lijkt zich te stabiliseren al zijn de prijzen hoger dan voor de crisis. Of dat zo zal blijven, is van te veel factoren afhankelijk om voorspelbaar te zijn.

Het budget voor de schakelzorgcentra en de crisismanagers zal allicht niet integraal aangewend worden. Hoeveel de uitgaven zullen bedragen, is momenteel nog onduidelijk. Er was gerekend op een honderdtal crisismanagers. Uiteindelijk zijn er vijftien gefinancierd. Voor de schakelcentra is het eveneens afwachten want bij een opflakking zouden er opnieuw nodig kunnen zijn.

Er is niet verder gewerkt aan de fusie tot één uitbetalingsactor van het groeipakket. De minister denkt dat zijinstromers er enkel zijn bij de start van het nieuwe systeem. De minister verwacht nog bijkomende IT-kosten, maar gaat ervan uit dat die betaald kunnen worden met het IT-budget van het groeipakket.

Ook voor de CAW's worden er bijkomende middelen vrijgemaakt in het plan Zorgen voor Morgen. De minister heeft de besparingen niet zomaar teruggeschroefd maar meer middelen gegeven. Over de besteding heeft hij al afspraken gemaakt met de centra. Al voor corona is er een projectoproep gedaan voor acht regionale instituten voor samenlevingsopbouw. SAM hoeft niet extra te besparen ten opzichte van de begrotingsopmaak.

Vlaanderen heeft 13 miljoen euro uitgetrokken voor vestigingspremies voor huisartsen toen het daarvoor bevoegd werd. Op 4 tot 5 jaar tijd is het budget gestegen tot 20 miljoen euro. Tot 2024 komt daar nog 4 miljoen euro bij waardoor het budget op 7 tot 8 jaar bijna verdubbeld zal zijn. De maatregel is met de huisartsenkringen besproken. De effectiviteit ervan is geëvalueerd. De premie is niet effectief om artsen ertoe te bewegen zich in huisartsarme regio's te vestigen. De huisartsenvertegenwoordigers hebben dat erkend. Daarom zal de minister een deel van de middelen die vrijkomen door de schrapping, herinvesteren in maatregelen die effectief zijn. De bespreking daarover loopt maar concrete voorstellen zijn er nog niet. De coronacrisis heeft voor vertraging gezorgd.

Er komt 5 miljoen euro extra voor wie in correctiefase 2 onvoldoende geholpen is, zowel voor basisondersteuningsbudget als voor rechtstreeks toegankelijke hulp.

Lidoa werd eerst gefinancierd door de provincie Limburg, maar sedert de overdracht van de bevoegdheden door Vlaanderen. In elke provincie zijn er zo enkele voorbeelden.

De wachtlijsten voor de klassieke VIPA-financiering zijn weggewerkt. De minister denkt dat de budgetten zelfs na de overheveling volstaan.

Het klopt dat nog niet de volledige 1,3 miljoen euro voor preventie besteed is. Het is echter zeker niet de bedoeling die middelen te laten verdampen.

1.12. Replieken

Maurits Vande Reyde zal zijn vraag over de proportionele verlenging van de corona-overschrijding van PVB en PAB met 8,5 procent tijdens de volgende coronavoortgangsrapportage herhalen.

Hij geeft enkele suggesties voor wat tijdens de bespreking met het VAPH kan worden besproken: de effecten van correctiefase 2, vooral de opsplitsing per typevoorziening. Hij heeft dat altijd beschouwd als een heroriëntatie om te zorgen voor gelijke financiering voor gelijke zorgbehoeften. Beter inzicht kan de kwestie of het een terechte operatie is voor eens en altijd uitklaren. De analyse van de 40 miljoen euro uitbreidingsbeleid en van de 38 miljoen euro overdracht zijn twee andere te bespreken elementen.

Lorin Parys heeft begrepen dat de Vlaamse zorgvoorzieningen klaar zijn voor een tweede golf in termen van persoonlijk beschermingsmateriaal. Van de totale besparing op Jongerenwelzijn en Kind en Gezin wordt er 2,5 miljoen euro gerealiseerd op de investeringstoelage voor de gemeenschapsinstellingen. Bedoeling is nog om via de afstemming op de VIPA-middelen een nulimpact te hebben op de gemeenschapsinstellingen. De spreker vraagt daar meer uitleg over.

Goed nieuws is dat de uitgaven voor pleegzorg, de internaten psychiatrie en de specifieke acties 4,8 miljoen euro hoger worden geraamd ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020 (automatische kostendrijver). De minister heeft gezegd dat er 626 meer pleegzorgsituaties zijn in 2020 ten opzichte van 2019. Is dat een raming voor het volledige jaar of een beschrijving van de huidige toestand? Waaraan ligt die significante stijging?

Hannes Anaf mist structurele aanpassingen in deze begrotingsaanpassing maar heeft het dan niet over de coronaprovisie, waarvan het grote deel trouwens niet naar Welzijn maar naar Economie gaat. Het voelt erg aan als business-as-usual terwijl de wereld fundamenteel veranderd is. Hij vindt dat Vlaanderen het beter moet doen, zeker op vlak van welzijn. Er komen echter geen extra inspanningen voor het zorgpersoneel, geen structurele aanpassingen in de geestelijke

gezondheidszorg, en evenmin nieuwe investeringen in de woonzorgcentra. Er komen geen structurele ingrepen voor de wachtlijsten van personen met een handicap. Er zijn zelfs mensen die eind 2018 van toenmalig minister Jo Vandeuren te horen kregen dat ze een budget zouden krijgen en daar minstens een jaar langer op zullen moeten wachten. In het antwoord van minister Wouter Beke staat immers letterlijk: "Gelet op de vaststelling dat de geraamde budgetbehoefte voor de automatische toekenning in 2020 hoger was dan het beschikbare budget aan uitbreidingsbeleid werd een deel van het uitbreidingsbeleid 2019 dat theoretisch beschikbaar is voor de prioriteitengroepen niet omgezet in persoonsvolgende budgetten maar voorbehouden voor automatische toekenning in 2020." Hij vraagt de meerderheid met aandrang dat terug te draaien.

De 6,5 procent overleden bewoners in woonzorgcentra zijn uiteraard niet allemaal overleden aan COVID-19. Het zijn de algemene sterftcijfers van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Celia Groothedde ziet afwijkingen tussen de toelichting van de ministers Matthias Diependaele en Wouter Beke. Uiteraard zullen er na de coronacrisis zaken herdacht moeten worden maar in afwachting is er al werk te verrichten. Ook tijdens de crisis zijn er behoeften duidelijk geworden. Soms is er ingegrepen, bijvoorbeeld door de telefoonlijnen uit te breiden. Andere problemen die al lang aanslepen op vlak van werkingsmiddelen en preventie, zijn door de crisis nog prangender geworden. Ondanks de bijkomende middelen is het nog niet mogelijk te videochatten met kwetsbare mensen. Hun situatie kan niet visueel gecheckt worden. Als het niet lukt om middelen te besteden aan deze acties, is het de vraag of Vlaanderen klaar is voor een tweede golf. Ze vraagt om bij de volgende begrotingsaanpassing duidelijk aan te geven welke middelen bestemd zijn voor uitbreiding en welke voor nieuw beleid. Dat maakt het de parlementsleden gemakkelijker.

De minister zegt dat er voor kinderarmoede een apart budget is voor Brussel. Hij zoekt wel convergentie met het Vlaamse beleid. De spreker wijst echter op de specifieke context van de hoofdstad, waardoor het niet vanzelfsprekend en soms niet-productief is om Vlaamse programma's ongewijzigd over te nemen. Ze vraagt of de minister zal overleggen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie zodat de acties goed aangepast zijn aan Brussel.

Freya Van den Bossche vraagt welke eenmalige maatregelen van Zorgen voor Morgen de minister structureel wil maken. Om welke bedragen gaat het? Welk deel van het budget is vooruitgeschoven en structureel? Kan de minister garanderen dat alle VIPA-investeringen in 2020 zullen gebeuren aan het oorspronkelijk geplande tempo? Worden er zaken geschrapt, hebben ze meer tijd nodig of heeft de minister meer geld begroot dan nodig?

Ze begrijpt niet waarom de besparingen op preventie niet teruggeschroefd worden (1,3 miljoen euro). Instellingen zoals Sciensano, Sensoa of het Vlaams Instituut Gezond Leven hebben hun nut bewezen. Ze werken harder dan voorheen en hebben extra taken gekregen. De minister wil de middelen niet laten verdampen, maar heeft met deze begrotingsaanpassing een kans gemist. Waar wacht hij nog op om de besparingen terug te draaien?

Minister *Wouter Beke* zegt dat de coronaoverschrijding voor persoonsvolgende budgetten wordt opgetrokken tot 17 procent. Dat moet evenwel nog formeel beslist worden. Hij is bereid om te praten over de effecten van correctiefase 2. De 5 miljoen euro gaat naar 735 mensen die anders uit de boot zouden vallen, en thans geholpen worden met rechtstreeks toegankelijke hulp of het basisondersteuningsbudget.

Het VAPH zegt dat een deel van het uitbreidingsbeleid 2019 dat theoretisch beschikbaar was voor de prioriteitengroepen, niet omgezet is in persoonsvolgende budgetten maar voorbehouden voor automatische rechtentoekenning in 2020. De minister vindt ook dat de middelen nauwgezetter moeten worden aangewend.

De Vlaamse overheid heeft voor de voornaamste sectoren een mondkaskervoorraad voor twee maanden besteld maar nog niet alles is geleverd.

Het klopt dat de beleidsruimte van het VIPA beperkt is om geen besparing te moeten doen op de gemeenschapsinstellingen. Hij maakt zich sterk dat desondanks de geplande investeringen doorgang zullen vinden.

De budgettaire details over Zorgen voor Morgen staan in het verslag van het Rekenhof. In het kader van het uitbreidingsbeleid in functie van corona gaat daarvan 5,2 miljoen euro naar de jeugdzorg en de VK's, en 0,7 miljoen euro naar het algemeen welzijnswerk en het crisismeldpunt, samen 5,9 miljoen euro. Van het totale budget van het actieplan zijn 3,3 miljoen euro eenmalige uitgaven, onder andere voor projecten voor rouwbegeleiding. 5 miljoen euro is vooruitgeschoven uitbreidingsbeleid, waarvan 2,5 miljoen euro in jeugdzorg en VK's, 0,5 miljoen euro in het algemeen welzijnswerk en 2 miljoen euro in de preventieve gezinsondersteuning. 10 miljoen euro zijn vooralsnog eenmalige middelen maar de minister ijvert om die recurrent te maken: 3,4 miljoen euro in jeugdzorg en VK's, 3,3 miljoen euro in geestelijke gezondheidszorg, en 3,3 miljoen euro in algemeen welzijnswerk. Daarbij komt nog 416.000 euro voor de chatlijnen.

Van de 1,3 miljoen euro voor preventie is 0,5 miljoen euro geaffecteerd. De minister heeft tot 31 december 2020 om de rest van het budget vast te leggen, hoewel hij niet de bedoeling heeft zo lang te wachten.

De budgetten voor pleegzorg zijn automatische kostendrijvers. De begrotingsaanpassing 2020 is gebaseerd op de cijfers van 2019. De cijfers van 2020 zullen de basis vormen voor de begrotingsopmaak 2021.

Minister Wouter Beke zal goed overleggen met Brussels minister Elke Van den Brandt en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de kinderarmoedebestrijding in Brussel.

2. Stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 (zie opsplitsing als elektronische bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20 nr. 19-A/5) worden bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 6 aangenomen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Maurits VANDE REYDE,
verslaggever

Afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
COVID-19	'Co' staat voor de virusgroep corona waartoe de ziekte behoort; 'Vi' verwijst naar virus; 'D' staat voor 'disease'; en 19 duidt op het jaartal waarin het nieuwe virus uitbrak: 2019
HPV	humaan papillomavirus
Lidoa	Limburgse Dienst Oppas en Assistentie
IMC	interministeriële conferentie
MFC	multifunctioneel centrum
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
PVB	persoonsvolgend budget
SAM	steunpunt Mens en Samenleving
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VK	vertrouwenscentrum kindermishandeling